

de se mistroisk paa ham, og det bliver umuligt for en Lærer at faa en dygtig Gerning udført. Det gælder om paa dette Punkt at give Kommunalbestyrelserne saa stor Indflydelse som muligt paa Valget af, hvem der skal være Lærer for deres Børn.

Der er flere Punkter, som ærede Medlemmer meget godt kende. Jeg skal kun nævne et Par, som jeg anser for de væsentligste. Der er for det første dette, at jeg synes, at Lønningerne til Lærerne burde for en Del være flydende. Lærerne sidde som faste Embedsmænd uden at kunne rokkes paa nogen Maade, enten de forvalte deres Embede tilfredsstillende eller ikke. Naar man lod Lønningerne være flydende, vilde de have en Spore til at anstrenge sig noget mere for at beholde Børneantallet. Saa var der ogsaa de gamle Ydelser af Hartkornet. Dem synes jeg, man burde have bort, naar man skal give en ny Skolelov i dette Aar 1899. Det forekommer mig, at nu have disse gamle, uretfærdige Ydelser, der have hvilet paa Hartkornet i saa mange Aar, været diskuteret saa meget, at man kunde naa til et Resultat. Men vi se, at man beholder den gamle Degnetrave, Degnekorn og Smaretsel. Man bliver der ved det bestaaende, efter hvad Indenrigsministeren paa Kultusministerens Vegne udtalte ved 3dje Behandling i Landstinget. Man kan jo eventuelt gaa over til at give Lærerne Betaling derfor og drage det ind under Kommunen. En ganske snild Maade at faa lagt en ny Skat paa Hartkornet: først at inddrage den gamle Byrde og saa lægge yderligere Byrder paa Kommunerne, hvad det jo vil blive for mange Kommuner og med Tiden vist for de fleste. Derved vilde der altsaa komme en ny Skat paa Hartkornet til Skolevæsenet. Man manøvrerer der ganske snildt, uden at der lægges Mærke til det. Der er endnu et Punkt, der burde overvejes, synes jeg, naar man skal have en Skolelov. Ved det her foreliggende Forslag, der er vedtaget i Landstinget, forekommer det mig, at man nærmest gør Folkeskolen til en Statsskole og vore Folkeskolelærere til Statsemployéer i Stedet for, det skulde være en Folkeskole og kommunale Lærere. Nu ved jeg nok, at der har været lagt et stærkt Tryk paa for at faa denne Lov ført igennem, og det er jo navnlig af Hensyn til Lærerne, man ønsker den ført igennem, man har behandlet den saa længe, at man ikke godt kan standse, man er kommen for vidt. Jeg forstaaer ogsaa godt dette, det er jo berettiget, at Lærerne faa bedre

økonomiske Forhold, men jeg synes, at hvis vi skulle købe dette for dyrt, maa man hellere gaa den Vej at give dem et yderligere Tilskud paa Finansloven. Det kan man jo gøre saaledes, at de blive lønede lige saa godt som efter de Lønningsbestemmelser, der ere foreslaaede i Skoleloven. Hvis man ikke kan faa en Skolelov, en Skolereform, der er i Overensstemmelse med Grundlovens § 91 og Kommunalloven og Folkets Ønsker, maa man hellere give Lærerne et endnu større Tilskud paa Finansloven, end man af Hensyn til dem skal vedtage det foreliggende Lovforslag. Naar det nu diskuteres saa stærkt, om det er Landstinget eller Folketinget, der har slaaet mest af paa sine Ønsker, vil jeg sige, at jeg synes ikke, man skal fordybe sig i det Spørgsmaal, hvem der har slaaet mest af, men se paa, hvad det er for Punkter, og hvad det er for Krav, man har slaaet af paa. Og da maa man indrømme, at det er Folketinget, der har slaaet af paa de Krav, som netop Grundloven, Kommunalloven og Folkets ønske. Der har Folketinget maattet vige Punkt for Punkt, hvorimod Landstingets Krav i modsat Retning ere skete Fyldest. Og det er det, der vejer ude i Befolkningen, naar man spørger, hvem er Skyld i, at denne Lov ikke er ført igennem. — Jeg maa kortelig omtale Kaldelsesparagraffen og den Betydning, den har over for Kommunerne. Det er jo den, der har den største Betydning med Hensyn til Kommunernes Udvikling og Selvstændighed udadtil. Vi skulle huske paa, at det er paa Ungdommen og dens Opdragelse, vi skulle bygge hele vor Fremtid. Man skal være varsom med at gøre dette Skridt, hvis man ikke kan sige fuldt ud, at det er folkeligt og et Frihedsskridt. Vi have jo alle Øjnene oppe for, hvilken Betydning det har, at Forældre og Børn kunne staa saa nær sammen som muligt. Jeg behøver blot at minde om, med hvilken Sorg og Harme vi have hørt, at Forældreretten skulde fratages vore sønderjydske Brødre, saa have vi en tydelig Følelse af, hvad det vil sige, at man vil unddrage Forældrene Opdragelsesretten og Ansaret for Børnenes Opdragelse. Naar jeg ser paa det foreliggende Forslag, som det er kommet fra det høje Landsting, forekommer det mig, at man er ved at fratage Forældrene ikke Forældreretten, men noget af Ansaret over for deres Børn, og det er netop dette Ansvar, vi ikke maa tage bort fra dem. Vi skulle være varsomme, inden vi føre denne Lov igennem, for at vi ikke skulle komme til at gøre et